

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtru[m] suppositum & natura differa[n]t realiter in
creaturis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

compositionem nisi intelligendo compositum, nec compositum nisi intelligendo in ipso partes quarum vnione ipsum est compositum, ideo &c. Notandum q̄ si relatio cum suo fundamento adueniret supposito iam constituto vt in creaturis, tunc relatio prius esset in fundamento quam in supposito.

9 AD primum argumentum patet solutio ex dictis.

10 Ad secundum dicendum q̄ omne illud in quo est relatio sicut in supposito relato illud refertur, non autem illud in quo est tantum vt in fundamento, relationes autem sunt in essentia sicut in fundamento solum, in personis autem sunt sicut in suppositis, & ideo solae personae referuntur & per consequens distinguuntur non autem essentia, & hoc est quod dicit Damascenus, quod proprietates sunt characteristicae .i. determinatiuae & distinctiuae hypostaseos .i. personarum non autem essentiae.

DISTINCTIO XXXIII.

Sententia huius distinctionis in generali & speciali.

PRAEDICTIS autem adiciendum. Superius Magister comparauit proprietates ad essentiam & personas, & hic verò comparat essentiam & personas adinuicem. Et diuiditur in tres. Primum determinat suum intentum. Secundò incidenter determinat de nominibus translatis. Tertiò imponit tractatui de trinitate & vnitate ad finem. Secunda ibi, Præterea sciendum est. Tertia ibi, de sacramento vnitatis. Prima diuiditur in quatuor. Primum comparat essentiam & personam quantum ad identitatem. Secundò quantum ad prædicandi modum. Tertiò subiungit quo modo communia in diuinis possunt appropriari, & ponit appropriationis rationem. Quartò incidenter determinat de quodam nomine cõmuni. Secunda ibi, hic considerandum. Tertia ibi, Ex prædictis constat. Quarta ibi, sed non est prætermittendum. Prima diuiditur in tres. Primum ponit quorundam errorem. Secundò confirmat. Tertiò soluit. Secunda ibi, si enim inquit. Tertia ibi, hic quidam dicunt. Et vitima diuiditur in tres. Primum respondet ad auctoritatem. Secundò responsonem confirmat. Tertiò respondet ad rationem in contrarium adductam. Secunda ibi, non ergo secundum corporalem. Tertia ibi, nec tamen differentem. Hæc est diuisio literæ in generali.

2 IN speciali verò sic procedit & proponit primo q̄ quidã dixerunt essentiam & personam nõ esse idem. Postea confirmat hoc dictũ, si enim eadem essentia esset pater & filius, ergo eadem res generat & generatur, ad hæc facit autoritas Hila. dicentis q̄ res naturæ & natura non sunt eadem vel idem, sed diuina persona est res naturæ, essentia autem dicitur ipsa natura, ergo differunt. Respondet q̄ verbum Hilarij est intelligendum in creaturis non in diuinis. Postea confirmat hæc in diuinis secundũ Hilarij, res naturæ idem est quod natura scilicet natura ad existens res naturæ pater & filius est ipsa diuina natura, ipse enim Hilarius dicit q̄ Deus non est aliud ab his quæ sibi insunt, id est, ab attributis & personis, est tamẽ aliud ab his quæ sibi nõ insunt, id est, a creaturis. Deinde respondet ad rationem dicens q̄ secundum rationem essentiae & hypostasis differunt, & quod generas & generatũ conueniunt in substantia non tamen in personalitate. Postea querit cum tres personæ dicitur vna essentia & vnus deus vturum sicut dicitur vna essentia trium personarũ & tres tamen personæ vnus essentia, ita posset dici vnus Deus trium personarum vel tres personæ vnus Dei. Et respondet quod non, quia sic significatur Deus in aliqua habitu dine principij respectu personarũ, nec est simile de essentia quia est alius modus significandi nomine Dei, & alius nomine essentia. Postea subdit q̄ potentia, sapientia, bonitas, sunt communia in diuinis, appropriantur tamen aliquibus personis, potentia enim appropriatur patri, quia in creaturis patres solent infirmi, sapientia appropriatur filio, quia in creaturis propter iuuentutẽ solent esse ignorantes. Bonitas verò appropriatur spiritui sancto, quia spiritus inflammacionem & tumorem dicit in creaturis, unde per contrarium hoc dicitur in diuinis. Postea dicit q̄ hoc nomẽ homouision ab antiquis primo fuit cõcessum, tandem propter malum intellectum fuit damnatum, sed finaliter propter veritatem rei fuit receptum. Postea dicit

quod de nominibus translatis nõ vult aliquid dicere, nisi q̄ assignata est ratio secundum quod transferri videntur. Vltimo dicit se insufficienter determinasse de sacramento trinitatis & vnitatis diuinae, &c.

QVÆSTIO PRIMA.

Vtrum suppositum & natura differant realiter in creaturis.

Calet. 3. q. 4. ar. 2. Hen. quodl. 4. q. 3. cap. 3. d. 5. q. 3.

CIRCA distinctionem istam queritur de tribus principaliter. Primum est de comparatione personæ ad essentiam ad essentiam diuinam. Secundum est vtrum cõuenienter dicatur q̄ sint tres personæ vnus essentia. Tertium est de nominibus translatis. Quantum ad primum sciendum est q̄ cum persona comparatur ad essentiam sicut suppositum ad naturam. Primum queritur de comparatione suppositi ad naturam in creaturis quæ sunt nobis notiores. Et secundo de comparatione personæ ad essentiam in diuinis. Ad primum sic proceditur & arguitur q̄ suppositum & natura differant realiter in creaturis, quia illa quorum vni attribuitur aliquid reale quod non attribuitur alteri differunt realiter, sed natura & suppositum in creaturis sunt huiusmodi, quia supposito attribuitur agere non tamen naturæ, ergo differunt realiter.

2 Item filius Dei assumpsit humanam naturam & nõ assumpsit humanum suppositum, ergo nõ sunt idem suppositum & natura.

3 Item suppositum & natura se habent sicut habens & habitum, homo enim significat vt habens humanitatem, & humanitas vt quod habetur, sed in solo Deo sunt idem quod habet & quod habetur, non autem in creaturis, ergo in solo Deo idem sunt suppositum & natura, nõ autem in creaturis.

4 IN CONTRARIVM arguitur, quia idẽ importatur per nomen hominis & eius diffinitionem, sed per diffinitionem hominis nõ importatur nisi quidditas & natura (quia diffinitio indicat quid est res) quid autẽ querit de quidditate, ergo sola quidditas vel natura importatur per nomen hominis quod est nomen suppositi.

5 RESPONSIÓ. notandum q̄ suppositum & natura possunt accipi dupliciter. Vno modo vt suppositum cõcretum dicatur, vt homo vel hic homo, & natura dicatur abstractũ vt humanitas vel hæc humanitas, & hoc modo querere quomodo se habeat suppositum ad naturam est querere quomodo se habeat quidditas ad id cuius est siue ad habens quidditatem. Alio modo possunt accipi sic vt suppositum dicatur singulare (vt hic homo vel hæc humanitas) & natura dicatur quid cõmune vel vniuersale, vt homo vel humanitas, & sic querere quid addit suppositum super naturam est querere de principio indiuiduationis.

6 QVANTVM ad primum articulum solum tractabitur nunc quæstio, quia quantum ad secundum tractabitur in 2. lib. de materia. Quantum ergo ad primum sciendum est q̄ de comparatione suppositi ad naturam accipiendo suppositum pro concreto vt hominẽ, & naturam pro abstracto vt humanitatẽ verum sit: idem an nõ, sunt plures modi dicendi. Vnus est q̄ suppositum differt realiter a natura, quia intendit in se realiter aliquid q̄ differt realiter a natura, s. esse, & alia accidentia quæ sunt extra rationem naturæ, & hoc declarant dupliciter. Vno modo per dictũ Aristotelis in 7. metaph. qui dicit q̄ in dictis per se sunt idem realiter quidditas & habens quidditatẽ nõ autẽ in dictis secundum accidens. Ex quo volunt accipere q̄ in omni natura cui potest aliquid accidere extra rationem eius existens, differt realiter suppositum & natura, quia in ratione suppositi nõ solum includitur natura, aut illa quæ ad rationem naturæ & speciei pertinet, sed etiam illa quæ accidit naturæ in supposito, & quia in omni re creata est aliquid accidens quod nõ pertinet ad rationem speciei & naturæ, pertinet ad suppositum, ideo in omni re creata differunt realiter suppositum & natura. Secundo declaratur idem, quia si suppositum esset idem realiter cum natura in creaturis tunc abstractum prædicaretur de concreto diceret homo est humanitas, hoc autem non dicimus, ergo &c.

connotat naturam seu abstractum, abstractum enim significat naturam secundum se absque habitudine ad aliquid aliud, & ideo ex suo modo significandi nihil connotat præter naturam: concretum autem significat per modum habentis naturam ut homo habens humanitatem, & albus habens albedinem, & quia habens naturam est quandoque realiter diuersum à natura sicut homo habens albedinem est aliquid realiter diuersum ab albedine, sequitur quod concretum ex suo modo connotandi connotat aliquid quod quandoque est realiter diuersum à forma importata per abstractum ut in exemplo posito de albo, quandoque autem non, ut postea patebit, quia quandoque non est realiter diuersum quod habet, & quod habetur, differenter autem importatur per concretum forma que principaliter significatur & habens formam quod connotatur ex modo connotandi, quia ut patet resoluendo nomen concretum habens formam importatur in recto, forma autem in obliquo ut album habens albedinem.

17 Et ex hoc sequuntur duo. Vnum est quod in concretis accidentalibus in quibus habens formam realiter differt à forma, concretum non potest predicari de suo abstracto, ut dicendo albedo est alba vel econuerso alba est albedo cuius ratio est, quia illud subiicitur vel predicatur quod importatur per terminum in recto non autem id quod importatur in obliquo, sed est determinatio predicati vel subiecti, sed per concretum importatur habens formam in recto, forma autem in obliquo, ergo ubi terminus concretus subiicitur vel predicatur oportet quod directe verificetur propositio pro habente formam, sed in concretis accidentalibus habens formam non est idem realiter cum forma. Ergo in talibus abstractum quod est nomen forme non predicatur de concreto quod est nomen habentis formam nec econuerso.

18 Secundum quod sequitur est quod concretum directe supponat pro habente formam & non pro forma habita illud autem quod habet rationem partis vel inherens vel alteri innitens habet rationem habiti, & non habens ideo tali non conuenit nomen concretum propter quod natura humana in Christo, quia est alteri innitens & habita non dicitur homo sed humanitas, nec filius Dei dicitur assumpsisse hominem sed humanitatem, hic etiam non predicatur concretum de abstracto nec econuerso, non enim bene dicitur demonstrato Christo hic homo est sua humanitas, quia habens humanitatem est realiter aliud ab humanitate, quia illud est suppositum diuinum, in Christo enim humanitas degenerat in accidens quantum ad hoc non constituit suppositum proprium, sicut nec accidentia. Sed in suppositis creatis potest ne concretum predicari de abstracto vel suppositum de natura: non video quare non, loquendo de concretis & abstractis substantialibus, ut sunt homo & humanitas: quia in talibus non videtur aliquid subsistens aliud à natura quod possit habere naturam, sed sunt penitus idem re habens & habitum, propter quod possunt de se inuicem predicari prædicatione quæ est per identitatem quæ licet non sit propria, quia non est formalis non tamen est falsa.

19 Sed circa hoc dicunt quidam quod semper est falsa homo est humanitas, quia cum homo supponat pro subsistente habente humanitatem, non solum autem potest dici humana natura in homine esse subsistens, sed etiam aggregati ex humana natura & aliis, pura quantitate & qualitate, licet enim quantitas non subsistat, tamen compositum ex humanitate & quantitate subsistit, ideo quia homo ex modo significandi potest simul importare cum humanitate aliquid aliud, propter hoc de homine non potest verificari humanitas nisi cum expositione, ut si diceretur quod illud subsistens habens humanitatem cui præcise circumscripto quocumque alio competit subsistere, est humanitas.

20 Sed istud non valet quia arguam sic ex datis, illud subsistens habens humanitatem cui præcise circumscripto quocumque alio competit subsistere, est humanitas, sed homo ex significato & modo significandi nihil importat nisi illud subsistens quod habet humanitatem & quod circumscripto quocumque alio subsisteret, ergo absolute & vniuersaliter in suppositis creatis duntaxat verum est dicere quod homo est humanitas, maior patet ex dictis eorum, minor

probat, quia nomine hominis non importatur nec ex significato, nec ex modo connotandi, nisi subsistens habens humanitatem sicut nomine albi non importatur nisi habens albedinem, vniuersaliter concretum nihil importat nisi formam: & subsistens siue suppositum habens formam, illud ergo non importatur per nomen hominis nec ex significato nec ex modo connotandi quo circumscripto est dare subsistens habens humanitatem, sed circumscripta quantitate & quocumque alio remanente, humana natura sibi derelicta secundum cursum naturæ, est dare in homine subsistens habens humanitatem secundum nostrum modum intelligendi, ergo &c.

21 Item quantitas non intelligitur in subsistente habente humanitatem nisi intellecta in eo humanitate, sed quicquid est de intellectu subsistens habens humanitatem præintelligitur aut necessario simul intelligitur cum humanitate, quare &c.

22 Item secundum istos hæc est vera Deus est deitas, & tamen Deus dicitur subsistens habens deitatem in quo subsistente est humanitas de qua non potest verificari deitas, ergo similiter hæc erit vera in creaturis homo est humanitas, licet in homine sit quæritas vel aliquid aliud quod non est humanitas.

23 Et si dicatur quod ex humanitate & deitate non fit vnum per compositionem sicut ex humanitate & quantitate, propter quod concretum quod est deus non supponit pro aggregato ex supposito diuino & humanitate sicut homo pro composito ex humanitate & quantitate, sed supponit tantum pro subsistente quod est persona diuina & ipsa deitas.

24 Hoc nihil est: quia constat quod hoc nomen Deus supponit pro aggregato ex persona diuina & humanitate, alioquin non verificarem istas propositiones Deus fuit natus, passus, mortuus, & huiusmodi, unde manifeste falsum assumunt isti. Quæcumque enim sunt vna secundum suppositum siue per compositionem siue alio modo terminus concretus reddat pro eis locutionem veram, patet ergo qualiter se habeant suppositum & natura accipiendi suppositum pro concreto & naturam pro abstracto.

25 AD RATIONES secundæ opinionis quæ etiam sunt rationes principales in arguendo ad conclusionem. Respondendum est ad primam quod suppositum dicitur agere & non natura, non propter realem diuinitatem suppositi & nature, sed quia suppositum significatur ut quid est. Natura autem magis ut quo aut quid est, & quia agere correspondet ei quod est esse, ideo supposito attribuitur actio tanquam ei quod agit, sed nature tanquam ei quo agens agit, utrumque tamen realiter agit eque vnum sicut alteri, quia non sunt duo sed vnum quantum secundum modum loquendi magis attribuitur vni quam alteri propter diuersum modum significandi.

26 Ad secundum dicendum quod natura humana in Christo est natura & non suppositum non propter hoc quod natura & suppositum vel concretum & abstractum important diuersa de principali significato, sed quia concretum ex modo significandi intelligitur ut habens, quod autem innititur alteri non est habens ut sic, sed potius habitum, propter quod natura humana in Christo non dicitur homo sed humanitas.

27 Ad tertium dicendum quod in nulla creatura sunt idem vniuersaliter habens & quod habetur, quia in omni creatura præter suppositum et naturam sunt aliqua que realiter differunt ab vtroque, nihil tamen prohibet quin creatura sit aliquid quod habitum quod non differat realiter ab habente sicut diximus de supposito & natura.

28 Ad illud quod dicunt de materia extensa quod differat realiter à seipsa non extensa, & tamen non includit aliam rem sed quandam modum contractum. Dicendum quod falsum est, materia enim extensa dicitur compositum ex materia & extensione quæ est essentialiter quantitas in quo composito materia est subiectum & quantitas est ipsa formalis extensio, ita quod non est alia extensio materiae & quantitas sed tantum vna, quia extensio quæ est materiae ut subiecti est quantitas ut forme quæ est essentialiter id ipsum, & quod arguitur contra hoc quia sub alia & alia parte quantitatis est alia & alia pars materiae. Dicendum quod aut loquimur de materia quæ subsistit

Vide Tho. 3.
q. 2. ar. 3.

Differat
quæ habet
matrem.

Vide sup.
d. 2. q. 4.

est quantitati in diuersis secundum suppositū, aut de materia ut subest diuersis partibus eiusdem quantitatis secundum numerum: si primo modo sic dicendum est quod in distinctis secundum suppositū alia materia est sub vna quantitate, & alia sub alia, neutra tamen habet extensionē præter illam quæ est sua quantitas, differunt enim hæc duæ materiae sicut duo indiuidua eiusdem speciei & nõ sicut partes eiusdem materiae secundum numerū, & si vocentur partes materiae, tamen talis partialitas non arguit aliquā extensionem, in toto nec in partibus, aliis duæ animæ separatae quæ sunt indiuidua vnius speciei, sicut duæ materiae sunt indiuidua vnius speciei, essent extensæ, quod fallum est, & si esset natura materiae quod posset esse sine quantitate sicut anima, posset esse duæ materiae nõ extensæ quæ essent partes vnius materiae sicut duo indiuidua sunt partes vnius speciei, patet ergo quod materiam habere plures partes hoc modo quod subsint pluribus quantitatibus distinctis secundum suppositum, nõ arguit in materia secundum se aliquā extensionem præter quantitatem quæ ei aduenit, & est sua extensio. Si vero loquamur de materia ut subest diuersis partibus eiusdem quantitatis secundum numerum adhuc nõ oportet quod præter quantitatem sit in materia aliqua extensio secundum quā habeat plures partes quæ subsiciantur pluribus partibus quantitatis, imò secundum istos non est possibile si bene considerentur dicta eorum, quantitas enim non præexistit in materia illud quod ipsa facit aut quod ad ipsam consequitur, sed secundum istos illa extensio quā ponunt in materia præter quantitatem sit ex quantitate, vel sequitur ad quantitatem, contrahitur enim ut dicunt ex vniõne quantitatis ad materia: ergo talis extensio in materia nullo modo exigitur a quantitate ut per eam materia habeat diuersas partes quæ subsiciantur diuersis partibus eiusdem quantitatis: ergo nunquā materia habet diuersas partes quæ subsiciuntur diuersis partibus eiusdem quantitatis secundum numerū. Dicendum quod non, nunc enim loquimur de partialitate & totalitate extensiuā quā non habet materia, nisi includendo quantitatem quæ est extensio & totalitas vel partialitas de qua loquimur: materia ergo subest quantitati realiter a quantitate differens, sed tota materia non subest toti quantitati, nec partes materiae partibus quantitatis, sed potius materia cum totalitate quantitatis dicitur tota, & cum parte vel partialitate quantitatis dicitur pars, quia totalitas & partialitas quæ est quantitatis essentialiter est materiae subsiectiuæ & nulla alia, & sic sunt eadem partes quantitatis & materiae & non alie, quia quæ sunt partes quantitatis in se sunt partes materiae ut subsiecti, & materiae partes sunt ut aggregati vel compositi, & istud magis patet vocando quantitatem totalitatem & partialitatem materiae sicut verè est.

QVÆSTIO SECUNDA.

Vtrum persona in diuinis sit idem quod essentia.

Tho. 1. q. 39. ar. 1.

Postea queritur vtrum persona in diuinis sit idem quod essentia. Et videtur quod sic, quia secundum Boetium, in diuinis idem est quod est & quo est, sed quod est, est suppositum vel persona, quo est, est essentia, ergo &c.

2. Ad idem est quod dicitur Magister in littera.
3. IN CONTRARIUM arguitur, quia impossibile est quod per idem re differat aliquid ab alio realiter & conueniat cum eodem, quia eiusdem non sunt oppositi effectus: sed persona conuenit cum persona, ut patet cum filio in essentia: differat autem in persona, ergo impossibile est quod persona & essentia sint omnino idem re.

4. RESPONSIO. cum persona diuina sit aliquid constitutum ex essentia diuina & relatione tota differentia personæ ab essentia quam includit est ratione relationis, & ideo sicut relatio diuina differat ab essentia, sic persona diuina differat ab essentia ratione relationis: qualiter autem differant essentia, & relatio in diuinis dictum fuit in præcedente distinctione, videlicet quod differat ex natura rei, quia non sunt idem adæquate & conuertibiliter, vel quia differunt sicut res & modus habendi re, vel quia licet sint idem identitè, non sunt tamen idem formaliter qui modus includit duos primos modos sicut tunc declaratum fuit, & talis differentia cum sit ex natura rei circumscripto omni actu rationis est aliquo modo realiter, licet

Quæstio II.

non simpliciter & absolute, sed cum determinatione aliquis prædictorum modorum, & idem dicendum est de persona & respectu essentia.

5. ARGUMENTA procedunt viis suis, quia primū probat quod persona & essentia sunt idem & hoc verum est, quia verum est dicere quod persona est essentia, & essentia est persona, sed non probat quod sint idem adæquate & conuertibiliter, vel quod sint idem formaliter, imò oppositū est verum sicut probat argumentum in oppositum.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum conuenienter dicatur quod sint tres personæ vnius essentia.

Tho. 1. q. 39. ar. 2.

Tertio queritur vtrum conuenienter dicatur quod sint tres personæ vnius essentia. Et videtur quod non, quia secundum Aristoteli. Elench. eadem est ratio vnius solius & simpliciter ut vnius hominis & hominis, & similiter videtur quod eadem sit ratio essentia & vnius essentia, sed non bene dicitur quod sint tres personæ essentia, ergo nec quod sint tres personæ vnius essentia.

2. IN CONTRARIUM est quod habetur in littera.

3. RESPONSIO. Dicendum est quod bene conuenienter dicitur quod tres personæ sint vnius essentia quod patet sic. Illud bene & conuenienter dicitur quod verè & congruè, sed quod tres personæ dicatur esse vnius essentia dicitur verè & congruè, ergo &c. Maior patet, quia in propositionibus quæ sunt signa rerū tota bonitas est ex congruitate locutionis quæ pertinet ad grammaticū, & ex veritate quæ pertinet ad logicum, & ideo illud dicitur conuenienter & bene quod dicitur congruè quo ad grammaticum, & verè quo ad logicum, & hæc fuit maior. Minor probatur, quia congruitas est in constructione, dicendo quod sunt tres personæ vnius essentia sicut est congruitas dicendo ista mulier est egregia formæ & vterque genituius constituitur ex vi designationis essentia secundum grammaticos, quia per talē constructionē designatur aliqua proprietates secundum quam essentia vel natura quæcumque habetur a supposito vno vel pluribus, & ob hoc oportet quod sint plures genitui quorū vnus dicat naturā & alius proprietatem naturæ nisi ex aliquo vno vnius genituius habeat vim pluriū, sicut dicitur iste est homo consilii intelligitur magni consilii vel vir virtutis, id est, magne virtutis & sic de aliis. Et etiā veritas in propositione, quia per talē enunciationem significatur quod essentia diuina habeatur a tribus ut indiuisa, hoc autem est verum, ergo &c. Patet ergo quod bene dicitur quod tres personæ sunt vnius essentia non autē vnius Dei, quia concretū non potest constitui in ratione naturæ vel formæ sed potius in ratione suppositi, & quia tres personæ non conueniunt in vnitatem suppositi ideo non bene dicitur quod tres personæ sunt vnius dei.

4. AD ARGUMENTVM in oppositum dicendum quod licet sit eadem ratio essentia & vnius essentia, tamen quidā modus habendi essentiam designatur cum additur vnus qui non designatur absque eius additione, & quia talis modus construendi est ad designandum proprietatem essentia habitæ, ideo primus modus recipitur cum additione vnius non autem secundus.

QVÆSTIO QVARTA.

Vtrum aliqua nomina conuenienter dicantur de Deo translatiuè.

Tho. 1. q. 13. ar. 3.

Quarto queritur vtrum aliqua nomina conuenienter dicantur de Deo translatiuè. Et videtur quod non, quia illa non sunt dicenda de Deo quæ continent manifestam falsitatem sed nomina dicta de Deo translatiuè continent manifestam falsitatem, manifeste enim falsum est dicere Deum esse agnum, leonem vel lapidem, quare &c.

2. IN CONTRARIUM est autoritas scripturæ quæ in pluribus locis talia nomina Deo attribuit.

3. RESPONSIO. Dicendum quod non omnia nomina quæ attribuimus Deo ex creaturis dicuntur de ipso translatiuè, quia nullum nomen attribuimus deo nisi ex creaturis.